

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Jméno rigorózanta:	Mgr. Lenka Chalupská
Téma práce:	Svéprávnost a řízení o jejím posuzování
Rozsah práce:	100 stran vlastního textu

1. Aktuálnost (novost) tématu

Rigorózantkou zvolené téma lze považovat jak za nové, tak za aktuální. Důvodem je skutečnost, že právní úprava této problematiky, a to jak hmotněprávní, tak procesněprávní je relativně nová - obě právní úpravy nabyly účinnosti dne 1. ledna 2014. Navíc problematika zvoleného tématu z procesního pohledu nepatří k tématům, která by byla předmětem časté a živé diskuze. Právě proto lze uvítat snahu rigorózantky, pokusit se toto řízení uceleně zpracovat a poskytnout tak solidní základ pro odborný diskurz na tomto poli právní problematiky.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování rigorózantkou zvoleného tématu vyžadovalo ovládnutí nejen příslušné právní úpravy procesní - zvoleného typu nesporného řízení, nýbrž i jeho hmotněprávní základ, přičemž této problematice není věnována v odborné literatuře taková pozornost, jako je tomu u jiných tradičních institutů. Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, při čemž lze jen velmi málo čerpat z odborné literatury (zatím zejména z komentářů), a o to je zpracování zadaného tématu náročnější, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

Rigorózantka chce ve své práci brát zřetel především na judikaturu soudů. Takovýto záměr je třeba hodnotit pozitivně, neboť je to právě judikatura těchto soudů, která významně dotváří každodenní právní praxi na tomto poli tím, že do ní vnáší v konkrétních případech aspekt lidských práv a ústavních principů. Nadto chce rigorózantka jednotlivé části řízení o svéprávnosti dopodrobna analyzovat a zároveň dát do vzájemných souvislostí.

Autorka přistoupila na základě svých teoretických poznatků ke zvolenému tématu velmi dobře. Poznatky získané studiem odborné literatury dokázala použít ke zdařilému zpracování zvoleného tématu.

Z níže nastíněného formálního členění práce vyplývají i následující použité právně hermeneutické metody, tedy metody zkoumání práva. Rigorózantka použila metodu analytickou, která vykládá právo pomocí rozložení tohoto celku na jednotlivé části, což vede ke snazšímu pochopení jednotlivých institutů za použití metody gramatické, která je základní metodou pro vnímání psaného textu zákona. Jejím cílem bylo podat ucelené pojednání o řízení o svéprávnosti, a to za použití relevantní judikatury a odborné literatury.

Níže bude posouzeno, zda si rigorózantka tyto teoretické otázky dostatečně osvojila a zda je její práce s těmito základními východisky koherentní.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce členěna do jednotlivých částí (celkem deseti), které se dále vnitřně člení, a to včetně závěru. Kromě těchto částí jsou zvlášť vyčleněny úvod, seznam zkratk, seznam použité literatury, abstrakt v českém a v anglickém jazyce, název práce v anglickém jazyce a seznam klíčových slov (v českém i anglickém jazyce).

V rozsáhlém a pěkně sepsaném úvodu vymezuje autorka cíle, kterých chce při psaní práce dosáhnout a seznamuje čtenáře s obsahem své práce. V první části práce rigorózantka vymezuje institut „svéprávnosti“, a to zejména v hmotněprávní rovině. Druhá část práce se pak zaměřuje na zásah v podobě omezení ve svéprávnosti. Za stěžejní část práce je možné považovat část třetí, která je věnována samotné procesněprávní úpravě řízení o svéprávnosti. Do čtvrté části práce pak autorka vhodně zařadila řízení o opatrovnictví, které s řízením o svéprávnosti souvisí. Velmi aktuální je pátá část práce, kde se rigorózantka zaměřila na přezkoumání svéprávnosti

v souvislosti s příslušnými přechodnými ustanoveními občanského zákoníku. Na tuto část pak navazuje část šestá, ve které se autorka věnovala problematickým aspektům přechodu z předchozí na současnou právní úpravu. Sedmá část práce je pak zaměřena na problematiku přiznání svéprávnosti nezletilému dítěti. V osmé části práce autorka seznamuje čtenáře s aktuální navrhovanou změnou právní úpravy zvolené problematiky. Před vlastní závěr práce zařadila rigorózní část devátou, ve které se věnuje úvahám *de lege ferenda* a na tuto část pak plynule navazuje poslední, desátá část práce, ve které autorka rekapituluje předchozí poznatky a otázky, na které nejsou zcela jasné a určité odpovědi.

Po formální stránce je práce rozčleněna vhodným způsobem. Jednotlivé části dostatečným způsobem vystihují témata, která patří do problematiky práce.

4. Vyjádření k práci

Vzhledem k výše i níže uvedenému lze práci hodnotit jako zdařilou rigorózní práci, ve které je zvolené téma zpracováno přehledně a vyčerpávajícím způsobem. Kladem práce je komplexní zpracování tématu v rovině hmotněprávní i procesněprávní, a to velmi detailně. Tento způsob pak čtenáři umožňuje mnohem snadnější vnímání dané problematiky. Proto lze uzavřít, že práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práci.

Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 3515 (!) stran, představující 129 (!) dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nalik je v lidských silách takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či judikatury, které logicky musí být shodné. Na základě uvedené kontroly shod tedy nelze učinit závěr o tom, že by rigorózní práce nepostupovala při tvorbě práce *lege artis*.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem rigorózní práce bylo popsat průběh soudního řízení o svéprávnosti, včetně jednotlivých souvisejících procesních institutů. Autorka tento cíl splnila.
Samostatnost při zpracování tématu	Rigorózní autorka prokázala při zpracování zvoleného tématu schopnost samostatné práce, a to nejen při studiu odborné literatury, ale i při sepsání vlastního textu práce. Rovněž prokázala schopnost pracovat vhodně s judikaturou, kterou k danému tématu vyhledala a vhodně ji použila k odůvodnění dílčích závěrů. Autorka se s prameny nejen řádně seznámila, nýbrž s nimi také náležitě pracovala, jak dokládají četné odkazy průběžně v textu. Lze uzavřít, že autorka při zpracování postupovala natolik samostatně, nalik se očekává od autora tohoto druhu práce.
Logická stavba práce	Z hlediska logické stavby práce nelze autorce nic zásadního vytknout. Systematika práce je zvolena vhodně a přehledně. Podrobně k této problematice viz bod 3. Lze uzavřít, že logická stavba práce je vhodná a že práce z tohoto hlediska splňuje požadavky kladené na práci tohoto druhu.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Součástí práce je seznam použité literatury, z něhož je zřejmé, že rigorózní autorka pracovala s deseti odbornými publikacemi a třemi články (jak již bylo výše konstatováno, více odborné literatury zatím není k danému tématu k dispozici). Na odbornou literaturu autorka průběžně odkazuje, a to

	formou poznámek pod čarou (práce jich obsahuje celkem 139). Mimoto zpracování práce svědčí o tom, že autorka odbornou literaturu nejen vyhledala, ale že s ní i pracovala způsobem ve vědecké práci obvyklým. Kladně hodnotím i formální podobu citací. Výtku mám pouze k tomu, že autorka od sebe neodlišila literaturu a „jiné prameny“, kam bychom zařadili především právní předpisy a judikaturu! Rigorózní v práci bohužel neuvádí žádné srovnání se zahraniční právní úpravou, a tak tedy nepracovala s žádnou zahraniční literaturou. Práce s literaturou je vzhledem k požadavkům na práce tohoto druhu dostačující.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka zvolené téma zpracovala zevrubně a důkladně. Kladně lze hodnotit především její systematičnost. Provedená analýza ve vztahu k zadanému tématu je na dostatečné úrovni. Opomenuta nezůstala ani hlavní judikatura, což je vzhledem ke stanovenému cíli práce zcela nezbytné. Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala řádně, včetně začlenění vhodně rozšiřujících kapitol.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů odpovídá průměrné normostraně. Součástí práce nejsou grafy či tabulky, což je vzhledem k danému tématu pochopitelné. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce obsahuje pouze drobné překlepy či gramatické nebo jazykové chyby (např. na s. 6, 7, 11, 23, 24, 32, 57, 84, 96, 101). Jazyková i stylistická úroveň práce je jinak poměrně na dobré úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky, ale i kladné poznámky:

Autorka necituje řádně právní předpisy (např. na s. 74 a na jiných místech práce),
na s. 14 - by bylo možná vhodné uvést, o jaký typ rozhodnutí se tedy jedná (když se tu neuplatní překážka *res iudicata*),

na s. 17-18 - velmi pěkná argumentace, proč má usnesení o zahájení řízení obsahovat odůvodnění, i když toto zákon nevyžaduje,

na s. 18-19 - postrádám autorčin názor,

v průběhu celé práce je patrná autorčina znalost aktuální judikatury, se kterou velmi vhodně pracuje a pomocí níž velmi pěkně argumentuje k uvedeným dílčím problémům (např. na s. 21, 22, 23, 27 a na jiných místech práce),

na s. 25-26 - velmi pěkné pojednání a autorčina vhodná argumentace proti zaběhlé praxi soudů,

na s. 24 - soud účastníky do řízení „připojuje“?,

na s. 30 - odstavec shora (poslední 2 věty) - je uvedeno „opatrovník“ - není míněno „zmocněnec“?,

rigorózní v práci velmi pěkně uvádí rozdílné názory na určitou dílčí problematiku, kdy ale posléze zaujímá a zdůvodňuje svůj vlastní názor (např. na s. 32 a jinde), příp. tak činí i proti důvodové zprávě (např. na s. 44),

na s. 35 - uvádí zákonnou desetidenní lhůtu - ale pro co?,

na s. 38 - jak je to s ustanovením znalce - je to samozřejmý nebo nutný úkon?,

na s. 38-39 - velmi pěkně hodnotí postavení (úkoly) znalce, resp. znaleckého posudku v řízení o svéprávnosti,

velmi pěkná podkapitola 3.7.2. věnovaná problematice zhlédnutí posuzované osoby (s. 44 a dále) - jaký je autorčin názor na to, kdo musí zhlédnutí učinit a dále na skutečnost, že v průběhu soudního řízení nedojde ke zhlédnutí posuzovaného,

na s. 61 a 62 - 2x citován stejný odstavec - obsahově - ale pokaždé uvedeno jiné rozhodnutí,

na s. 72 shora - již nemáme „rodičovskou zodpovědnost“, ale na jiných místech práce je pojem užíván správně,

na s. 97 - je to nepochybně pravda, ale není asi úplně vhodné začínat posuzování vlivu novely OZ pouze ve vztahu k ulehčení práce soudů, jinak dílčí závěry dále jsou již pěkně popsány!

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

Při ústní obhajobě by rigorózančka mohla pohovořit o problematice upuštění od výsledku posuzovaného soudem, příp. o problematice zhlédnutí posuzovaného soudem.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce Závěrem lze konstatovat, že předložená rigorózní práce jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
---	--

V Praze dne 9. srpna 2016

JUDr. Dita Frintová, Ph. D.
oponent rigorózní práce